Notice of adjournment motion *re*: Communal disturbances in Hubli

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಜೇಜೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗಲಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—In this connection I have received a number of Call Attention Notices from Hon'ble Members Sri K. H. Patil, Sri Bhola Raghurama Setty. Sri S. R Bommai, Sri S. S. Arakere, Sri K. H. Srinivas, Sri D. B. Kalmankar, Sri Chandrakant, and Sri Vatal Nagaraj. I have also received notice of adjournment motion from Sri Nagappa. I would like to hear the Chief Minister.

Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—Myself and Sri Patil have also sent adjournment motion regarding the Hubli incident.

Mr. SPEAKER.—I shall find out. I am just considering all these notices. The Chief Minister is going to make a statement.

† **Sri VEERENDRA PATIL.**— Sir, with your permission I would like to make a statement on the communal disturbance in Hubli City.

I am forced to the painful necessity of drawing the attention of the Hon'ble Members to a regrettable clash that occurred in Hubli City on the afternoon of Saturday the 8th March 1969 between the two communities. The House may remember that Hubli was free from any communal trouble for the last 9 to 10 years. In connection with the Holy Festival usual Police Bundobust had been made by deploying the local civil and D. A. R. Police at several strategic points in the city.

On 8-3-1969, as usual, the Holy Festival was observed in the City. It is reported that at about 1 p. m. when the Kamanna procession was passing Gavigalli, Siddaveerapeth, Divategalli cross, a section of the public near Gavigalli objected to the carrying of the said procession. This led to a confrontation of the members of the two communities and brick-bats were freely thrown by both the sections at each other. A few of them who were armed with lathis also clashed with each other. The trouble gradually spread to Kamaripeth, Aralikattioni, Kavalpeth and Channapeth areas in Old Hubli, which is a mixed locality. Huge crowds started collecting and indulging in arson and looting. The Police had to resort to lathi charge and use of tear gas shells to disperse the violent and unruly mob at various places. At Kavalipeth seven residential houses including a small restaurant were set on fire. The P.S.I. on duty at great personal risk went inside the restaurant to rescue 3 persons who were trapped inside the burning restaurant. He was able to rescue two persons, but, one person could not be brought out and was burnt to death in the restaurant. When the P. S. I. was thus rescuing the persons in the restaurant an angry mob surrounded him and tried to assault him. In sheer self defence as well as to prevent further incidents of arson and looting, he fired six rounds with his service revolver. As a result of the firing, one person died on the spot and another succumbed

(SRI VEERENDRA PATIL)

to the injuries in the hospital on 9-3-69. Three more persons are undergoing treatment in the K. M. C. Hospital for bullet injuries. The abovesaid P. S. I. who is reported to have received injuries became unconscious and is now undergoing treatment in the hospital.

All roads in Kamaripeth, Chanpeth, Divategalli, Aralikattioni and Kavalpeth were littered with stones. As a result of throwing of stones and brick-bats 36 persons are reported to have been injured of whom 21 are admitted to the K. M. C. hospital and 15 treated as out-door patients. Besides the abovesaid P. S. I., nine P. Cs. have also sustained injuries and one of them has been admitted to the hospital as an in-patient. Some shops have been looted in the various places in the City.

As tension mounted and as it was considered necessary to strengthen the police force in Hubli, the S. P., Dharwar indented for reinforcement. Two platoons of M.S.R.P. and one platoon of D.A.R. from Belgaum and 3 platoons of M.S.R.P. from Bangalore arrived in Hubli. The Distric Magistrate promulgated a prohibitory order u/s 144 Cr. P.C. for 3 days from 8-3-1969 in the limits of Hubli-Dharwar Municipal Corporation. Later, Curfew was clamped in Hubli City from 10 p.m. to 6 a.m. on 8th and 9th March 1969. During the night of 8/9-3-69 the situation was fairly under control except for one incident when a house was set on fire and the fire was extinguished by the Fire Brigade. A preliminary investigation disclosed that properties worth about Rs. 80,000 have been destroyed. About 125 unsocial elements have been rounded up. Fifty cases have been registered for unlawful assembly, rioting, arson and looting.

The bundobust arrangements are being personally supervised by the D.I.G., Northern Range.

On 9-3-69, the Home Secretary, the Inspector General of Police and the D. I. G. (Intelligence) also visited Hubli and went round the affected areas. They also attended a meeting called by the Mayor and discussed the matter with the citizens including the local legislators, who are reported to have expressed appreciation for the prompt action taken by the police. The Peace Committee Members have also been going round the affected areas, in order to reassure the people and help to bring about normalcy.

The situation is ow reported to be peaceful and well under control.

Sri G. CHANDRAKANTH (Bidar).-The Hon'ble Chief Minister stated that when the procession was taken out, one section of the people started pelting stones and he said that the pelting of stones started from the people who were in the procession. I would like to know whether the processionists were carrying stones with them.

Sri S. R. BOMMAI (Kundgol).—The Peace Committee has requested for a judicial enquiry and also to give compensation for the losses in the rioting. Will the Government assure about compensation and judicial enquiry ?

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಸ್ವಾಮೀ, ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಗಲಾಟೆಗಳು ಮೊಹರಂ ಆದಾಗ ಮತ್ತು ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಯೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ. ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಇದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಗಲಾಟೆಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆಗಳು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿಯೇ ಪೋಲಿಸಿನವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು ಎಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಏಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ? ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಗಲಭೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಗಲಭೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಬಂದರು ಎಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಿ.ಐ.ಡಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಲಭೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಎರಡನೆಯದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೊಂದವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆವು. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯ ವಾದುದು. ಮೂರನೇದು ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ನಿಲುವೇನು ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—May I know whether this communal rioting was pre-planned?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದೆವು. ಇದು ನಿಜವೇ? ಎರಡನೆಯದು, ಈಗಾಗಲೇ ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಸಧೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ನಿಲುವೇನು?

†ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮೀ, ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಪಾಲನೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ತಲುಪುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

†ಶ್ರೀ ಬೋಳಾ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾರ್ಕಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬ ನಡೆದಾಗ ಇಂತಹ ಗಲಾಟೆಗಳು ಆಗಿದ್ದವು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಪೋಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೂಕ್ತವಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಗಲಾಟೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಪೊದಲೇ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ನಷ್ಟಗಳು ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರ ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿ ಹಾಗೂ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ಹಾನಿ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿರುವ ಶಾಂತಿ ಸಮಿತಿಯವರೂ ಸಹಾ ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಬಾರದಂತೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮೀ, ಈ ಗಲಭೆಯ ಹಿಂದೆ ಯಾವು ದಾದರೂ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತೇ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಗಲಭೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ನಿಯೋಜಿತವಾದುದು ಎಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂದೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಹೆಸರು ಇದೆ ಎನ್ನುವಂತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್ (ತುಮಕೂರು).—ಇದೇ ತರಹ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಗಲಭೆ ಆಯಿತು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಈಗ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಗಲಭೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಅಮಾನುಷ ಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ಮಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಮತೀಯ ಗಲಭೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಪ್ ಆಫ್ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಇಡೀ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್)

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತೀಯ ಗಲಭೆಗಳು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನೂ ಗಲಭೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಈಗ ಮತೀಯ ಗಲಭೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿನ ಅದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಶ್ರೀವಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡತಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾರದಾದರೂ ಕೈವಾಡವಿರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಮತ್ತು ಈ ತರಹ ಮತೀಯ ಗಲಭೆಗಳು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಆಗದ ಹಾಗೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮಾರಂಭಗಳು, ಉತ್ಸವಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಪೋಲೀಸರು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಸಿ.ಐ.ಡಿ. ಮುಖಾಂತರ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಕ್ಕ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ! ಈ ಗಲಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ತುಂಬಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ 15 ದಿನ, ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ನಿಧಾನ ಮಾಡದೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತೊಂದರೆಗೆ ಮತ್ತು ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಹೊತ್ತು ಜನ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ನಾಳೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರವರು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಯಾರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೋ ಅವರಿಗೇ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ (ನರಸಿಂಹರಾಜ).—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಇಂಥ ಗಲಭೆಗಳು 1965ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ; ಕಮ್ಯೂನಲ್ ಕ್ಲಾಷಸ್ ಆಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾರಿಯೂ ಅದನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತರಲು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗುವುದು ಹೀಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಆಫ್ ದಿ ಡೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಪುಂಡು ಗಂದಾಯ' ಹಾಕಲು ಒಂದು ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ? ಯಾರು ಉಪ್ಪು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ ಅವರು ನೀರು ಕುಡಿಯಲಿ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೂರಿನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಜನತೆಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗಲಭೆಗಳು ಮಾಡುವವರು ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗಲಭೆಗಳು ನಡೆದು, ಲೂಟಿ ಮುಂತಾದುವು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈಡೆಗೆ ಸಿರ್ಸಿ, ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಯೂ ಗಲಭೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಗಲಭೆಗಳು ನಡೆದು ಜನರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೋ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಂಡು ಗಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಲೇ ಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇಂಥ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಂಥ ಗಲಭೆಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ಮಾಡಲು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜನತೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಂಥ ಆಫೀಸರು ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಲಾಯಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಅವರನ್ನು ಕಳಿಸಿಬಿಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ...—ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಗಲಭೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಬ್-ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ತಮ್ಮ ರಿವಾಲ್ವರಿನಿಂದ ಗುಂಡುಹಾರಿಸಲೇಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತೇ! ಅವರ ಕೈಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇತ್ತು, ಲಾಠಿಚಾರ್ಜು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

† Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Sir, it is clear from what has happened at Hubli that extreme communalism has come in one form or another in some part of our State. Whichever political party is behind this communalism must be exposed thread-bare. I have got full reports about it. I therefore suggest that we must take early steps to put a ban on such political parties which are playing with the lives and properties of the people. It is a shameful affair that even after 20 years of partition of the country Hindus and Muslims are quarrelling

with each other and as a result innocent people are falling a prey to this extreme communalism. In this connection, we cannot but express our gratitude to the exemplary manner in which some officials have conducted themselves. Here is a typical case of what real secularism means. If we fail in our duty and simply allow some honest officials to sacrifice their lives, it is not sufficient. There is definitely a political force behind it and this force has been organising for more than a month or so for the coming elections and by elections. Once we have suffered partition on account of the communal quarrel created by the British Government. I have the strongest reasons to believe that the C. I. A's hand is there behind these Hindu-Muslim quarrels and for that a judicial enquiry must be there. A judicial enquiry is the only remedy for that. As the hon. member Sri Azeez Sait said, giving relief to one section or the other cannot put an end to the matter. Whenever Hindu or Muslim religious festivals come, maximum police arrangement must be made in future in such of the vulnerable parts where extreme type of communalism is playing havoc.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ (ಬಳ್ಳೊಳ್ಳಿ). –ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾರ್ ಅಟೆನ್‌ಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಗಲಭೆಗೆ ಕಾರಣ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಜ್ಯುಡಿಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಗಲಾಟೆಯಾಗುವುದು ತಪ್ಪುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ). – ಹೋಳಿ ಮತ್ತು ಮೊಹರಂ ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಲಭೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಆಗ ಪೋಲೀಸು ಬಂದೋಬಸ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಗೊತ್ತಿರುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡದೆ ಪೋಲೀಸರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪೋಲೀಸು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—Sir, the first question is whether communal disturbances of such magnitude have taken place at Hubli in recent years and secondly in view of the demand made by the Peace Committee consisting of different political parties, it is imperative that there is necessity of a judicial enquiry to be made in the matter. Because such things are happening not only at Hubli but also in other places. Recently, at Basava Kalyan some disturbances took place. The question is whether the Government will consider the question of ordering a judicial enquiry in the matter and find out the root causes of such disturbances and whether the details which are not given by the Hon. Chief Minister today as to which of the communities were responsible to start the disturbances and how it developed will be given.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ (ಮಂಗಳೂರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಹೊತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖದ ಮತ್ತು ದುರ್ದೈವದ ವಿಚಾರ. ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾದವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ನೊಂದವರಿಗೆ, ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾದವರಿಗೆ, ಹಾನಿಯಾದವರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿರುವ ಅಧೀನರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಇದು ಒಂದನೆಯ ಅಂಶ. ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿರುವವರು ಬಹಳವಾಗಿ ನಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದೇ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ)

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುಂತೆ ಅಥವಾ ಹೋಟೇಲುಗಳನ್ನು ಇಡುವುದು ಈ ರೀತಿ ಯಾವು ದಾದರೂ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಎರಡು ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಮಂದಿರಗಳು ನಾಶವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವಂತಹದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗದಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪುಂಡುಗಂದಾಯ ಹಾಕಿ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು).– ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮತೀಯ ಗಲಭೆ ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಫೀಚರ್ ಆಗಿದೆ. 1968ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನಡೆದಿದೆ. ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಗಲೂ ಅದರ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇಂತಹ ಗಲಭೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. 1968ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಗಲಭೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತೀಯ ಗಲಭೆ ನಡೆಯಿತು. ಮತೀಯ ಗಲಭೆ ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ನೆಲಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಆ ಕಮಿಟಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮತೀಯ ಗಲಭೆ ನಡೆಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಯಾರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರೋ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಕಾರಣ ಇವತ್ತು ಪದೇ ಪದೇ ಮತೀಯ ಗಲಭೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮತೀಯ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ನೊಂದಿರ ತಕ್ಕವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ನೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕದೆ ನೊಂದಿಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ ದೊರಕಿರತಕ್ಕ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಈಗ ಲಾದರೂ ಕೂಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ನೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಂತವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಪರಿಹಾರ ದೊರಕ ಬೇಕು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಮತೀಯ ಗಲಭೆಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಕಾರಣಕರ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಯಾಗಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಗಲಭೆಗಳು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ನಡೆಯದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತೀಯ ಗಲಭೆಗಳು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಗಲಭೆ ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಗಲಭೆಯಾದಾಗ ಮಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ನಾನು ಖುದ್ದಾಗಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಈ ಗಲಭೆಗಳಲ್ಲಿ ತುತ್ತಾದವರು, ಬಡವರು, ಗತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಮತೀಯ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು, ದೇವರ ಮಂದಿರಗಳು, ಅವು ಹಿಂದೂಗಳ ದೇವರ ಮಂದಿರಗಳಾಗಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಮಂದಿರಗಳಾಗಿರಬಹುದು–ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಗಲಭೆಗಳು ಆದಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಇದು ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ಡ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಈಗ ನಾವು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣ ವಚನ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಹೀಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯ ಹಿಂದೆ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲೇ ಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಈ ಮತೀಯ ಗಲಭೆಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡದಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ರಾಜ್ಯ ದಾದ್ಯಂತ ಭಾವೈಕ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮಾತು ಕೇವಲ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದಿದೆ ಅನ್ನುವಂತಾಗಬಾರದು. ಈ ಗಲಭೆಗೆ ಕಾರಣರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಯಾರು ಮೂಲ ಕಾರಣರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅವರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ

2-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಲೋಕಯ್ಯ ನಾಯಕ (ವಿರಾಜಪೇಟೆ).—ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಇಂಥ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಹೋಗಬಾರದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯೇನಾದರೂ ಇರುತ್ತಮೆಯೇ? ಆ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲ ಅದರ ಜೊತೆಯೆಲ್ಲೇ ಪೋಲೀಸರು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಷ್ ಉಂಟಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಪೋಲೀಸರಿದ್ದರು?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ ಆ ಗಲಭೆ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಗಲಭೆ ನಡೆಯುತಕ್ಕ ಸಂಭವವಿದೆ ಎಂದು ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬಂದಿತ್ತೇ? ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾವುವು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಜನರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ವಿಷಯ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ಒಂದು ಪಕ್ಷದವರು ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷದವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸವಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂದು ಒಂದು ಪಕ್ಷದವರು ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷದವರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ನಿಜವಾದದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮನೆಗೆ ಬಂಕಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಆರಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ತನಗೆ ಪರಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲದಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಬೆಂಕಿಬಿದ್ದ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡ ಜನರು ಆತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇತರರಮೇಲೆ ಏನೇ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದವನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮುತುವರ್ಜಿವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೇಕೆ ಎಂದು ಜನರು ಕೂಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದಾಗ ಆತ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ರಿವಾಲ್‌ವರನ್ನು ತಾನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆತ ರಿವಾಲ್‌ವರನ್ನು ಹಾರಿಸಿದನಂತೆ. ಅದರಿಂದ ಜನ ಇನ್ನೂ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು ಆಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹ ಮಾತೀಯ ಗಲಭೆಗಳೂ ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಗಲಭೆ ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಗುಂಡುಹಾರಿಸಿದ್ದೇ ಮೂಲಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ದಿವಸ ಆತ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾದುದೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದುದ್ದರಲ್ಲಿ ಆತನು ಗುಂಡುಹಾರಿಸದಿದ್ದರೆ ಆತನಿಗೆ ಉಳಿಗಾಲವಿರಲಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿರಬಹುದು ಎಂದೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೆಸರಾದ ಸ್ಥಳ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆತ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ್ದು ಸರಿಯೇ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಮೂಲ ಕಾರಣರು, ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಆ ಘಾತಕರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ, ಯಾವ ಕಡೆಯವರೇ ಆಗಿರಲಿ ಅವರಿಗೆ ಉಗ್ರ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಲೇಬೇಕು. ಒಂದುವೇಳೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗಲೇಬೇಕು, ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಜ್ರಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್ (ಮೂಡಿಗೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಗಲಭೆಯಾಯಿತು ಎಂದು. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇವರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡುಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಗಲಭೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಪಂಗಡಗಳ ಗುಂಪು ಇರಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅದು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಗಲಭೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಅಂಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಚೋದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY (Malavalli).—Sir, of late, we have been witnessing recurrence of these communal disturbances not only in our State but also throughout the length and breadth of the Indian

(SRI M. MALLIKARJUNASWAMY)

Union. As Vice-President of the branch of National Federation of Minorities and Weaker Sections, I would like to say that after Independence and after the establishment of Panchayat Raj—let me make it clear—let alone the benefits of law, but even the protection of law is denied to minorities. Perhaps, our Leaders expect minorities to be only shock-absorbers. I wish to place my view before this august House that today the minorities are steeped in depression. That is the position of minorities today. We are a secular State and we speak of secularism and national integration. In turn, it should be social national integration. Therefore, I would say that the interests of the minorities must be protected and the Government must make it a point to go into the causes of these things. Before independence and before partition, what was the relationship that existed between the Hindus and Muslims? They were made to dread murder. Even after independence, the situation is going from bad to worse. Therefore, I plead for the proper protection of the minorities in the State.

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಗಲಭೆಯಾದಾಗ ನಾನು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಈ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ನಾನು ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಕಾಂಟ್ಯಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರು ಮತ್ತು ಐ. ಜಿ. ಪಿ. ಯವರು ತುರ್ತಾಗಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನೆ ನಾನು ಬಂದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಂಟ್ಯಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮುಖಾಂತರ ಮತ್ತು ವೈರ್‌ಲೆಸ್ ಮುಖಾಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಸುದ್ದಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮೆಸಂಜರ್‌ನಿಂದ ಈ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆ ರೀತಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಮೆಸೆಂಜರ್ ಅಲ್ಲಿಂದ ವರದಿಯನ್ನು ತಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಂಥ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಗಳು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳು ಮತ್ತು ಐ. ಜಿ. ಪಿ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಬಂದಮೇಲೆ ಅವರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರು ಇದ್ದೇನೆ.

ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಈ ತರದ ಜಾತೀಯ ಗಲಭೆಗಳು ಆಗುವಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ಯಾಂಟ್ಸ್ ಇವೆ. ಇವು ವಲ್ನರೇಬರ್ ಪ್ಯಾಂಟ್ಸ್. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಘಟನೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಹೊರಗಡೆ ಪಬ್ಲಿಸಿಟಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳಿತು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ವಿವರ ಬಂದಿದೆ, ಆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ, ಒಂದು ಗಲಭೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಪಕ್ಷಗಳ ಕೈವಾಡ ಇದೆಯೇ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಭಾವಿಯಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು ಆಗಿದ್ದವೋ ಮತ್ತು ಆ ತರಹ ವರ್ತಮಾನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷಗಳು ಇದ್ದವು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಭಾವಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಲಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರ ಗೊತ್ತಾಗಬಹುದು. ಆಗ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ಇಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ, ಅವನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈಗ ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಆ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಬಾಜುನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತಿ ಜನ, ಇನ್ನೊಂದು ಬಾಜುನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲೇ ಏನಾದರೂ ತಯಾರಿ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಟಿತು, ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಜಗಳ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಗಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇವರು ಕಲ್ಲು ತೂರಿದರು, ಇವರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಕಲ್ಲು ತೂರಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಗಲಾಟೆಯಾಯಿತು. ಆ ರೀತಿ ಗಲಾಟೆಯಾದಾಗ ಅದರ ಲಾಭ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಮಾಜ ದ್ರೋಹಿಗಳು ತಯಾರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆಯಾಯಿತು, ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಸಮಾಜದ್ರೋಹಿಗಳ ಕೈವಾಡ ದಿಂದ ಇಂಥ ದುರ್ದೈವಕರವಾದ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಪೋಲೀಸರು 50 ಕೇಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 125 ಜನಗಳನ್ನು, ಸಮಾಜಘಾತುಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪೀಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಮನೆಯನ್ನು ನುಡುವಂತಹ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಘಟನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಎನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾವಿರ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನನ್ನ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸು ವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡು ವುದು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಗಲಾಟೆಗಳು ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಊಟ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುವುದು ಇಂಥದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಈಗ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಇವು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿ ಗೇಷನ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್‌ಷೀಟು ಪಗ್ಯೆರೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಜುಡಿಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಯೂನಿಟೀವ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ಯೂನಿಟೀವ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾನೂನುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲೋ ಗಲಭೆಗಳು ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ಯೂನಿಟೀವ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಜನ ಮೊಹರ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಗಲಭೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನವಿವನ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ಯೂನಿಟೀವ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಕೊನೆಯುವಾಗಿ ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ತರಹ ಗಲಭೆಗಳು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಬೆಂಕಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಹರಡುತ್ತ ದೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂಥಾ ಗಲಭೆಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸದಿರಲು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—In view of the statement and clarifications given by the Hon. Chief Minister I want to know whether the Hon. Members will press their calling attention notices and adjournment motions?

Sri K. H. PATIL. - The Chief Minister has stated that he has asked the office to get full particulars. I think it is better for us to wait for those particulars and take this up after it comes.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಂದನಂತರ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ವಿವರಗಳು ಬಂದನಂತರ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರೆ ಆಗ ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಪ್ರೆಸ್ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—On the 12th instant when the Police Demand comes, before the House Hon. Members will have ample opportunities to discuss this matter. But as suggested by the Hon. Chief Minister, it is better to act with a sense of restraint and to see that nothing is added to the tension already existing.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕರೆದು ನಮ್ಮನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬೋಳಾ ರಘುರಾಮಶೆಟ್ಟಿ.—ಜುಡೀಷಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ಯಾಮಿ ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡು ಬಂದಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡಬಹುದು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡು ಬಂದಾಗ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಈ ಪಾಯಿಂಟ್ಸ್ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅಡ್ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಅನ್ನು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇಟ್ಟರೆ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಹೇಳುವ ಒಪೀನಿಯನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

Mr. SPEAKER.—In view of the fact that plenty of opportunity is available and in view of the clarification and the statement made by the Chief Minister, I withhold my consent to the adjournment motions.

Statement of the Chief Minister *re*: the Mahajan Commission Report on Border Issues

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾವು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರೋ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರೋ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೋ ಅಥವಾ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೋ ಎಂಬುದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕರೆದರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಇವರು ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ಯಾವುದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡದೆ ಪುನಃ ವಾಪಸ್ ಬಂದಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಧೃಡವಾದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ನಾನು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಏನಾಯಿತು, ಏನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು ಮತ್ತು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿವ್ವಾರೆ. ಮಹಾಜನ್ ವರದಿಯನ್ನು ಲಘುವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಲುವು ಇದ್ದೇ ಇದೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿವ್ವಾರೆ. ಇದು ಯಾವಾಗ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಈಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಎ. ಪಿ. ನಾಯಕರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋದರು ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮಾತನಾಡಿದರು ಎಂಬುದಾಗಿ